Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
TYGODNIK UKRAIŃSKI
UKRAINIAN WEEKLY

Рік LXIX № 40 (3503) Варшава, 6 жовтня 2024 року, Ціна / Cena 5 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

Фото Павла Лози

20-річчя Українського історичного товариства в Польщі. с. 2

Моронґ: фестиваль молодості, пам'яті та солідарності. с. 8

Вшанування пам'яті жертв в Явожні. с. 11

ISSN 027-8254
40
9 770027 825245

eprasa.pl 43c915a3fd

Павло ЛОЗА
Фото автора статті

20-річчя Українського історичного товариства в Польщі

Цього року святкує своє 20-річчя Українське історичне товариство в Польщі. Святкування ювілею організації відбулося на V Міжнародній науковій конференції, яка проходила 13-15 вересня в Перемишлі. Традиційно під час кожної конференції відбувається вручення медалей організації «Сторож пам'яті».

У події взяло участь близько 30 науковців із Польщі й України. Конференція проходила у трьох тематичних секціях, робота яких відбувалася паралельно у двох залах. Присвячені вони були, зокрема, відносинам між народами, а також актуальним подіям в Україні, акції «Вісла», Лемківщині, нематеріальній культурній спадщині українців у Польщі.

Однією з головних подій цьогорічної конференції став вечір, присвячений 20-річчю організатора конференції – Українського історичного товариства в Польщі. Діяльність, досягнення та ініціативи організації представив її голова професор Роман Дрозд.

Юрій Гаврилюк, редактор «Над Бугом і Нарвою», професор Роман Дрозд та почесний консул України у Перемишлі Олександр Бачик

– Товариство створено у 2004 році. Ідея його заснування народилася на Конгресі україністів, де я та колеги-історики Роман Висоцький, Григорій Купріянович та Ігор Галагіда зустрілися. Саме там сказали собі, що, оскільки в Польщі є велика група українських істориків, ми повинні заснувати наше власне товариство, – зазначив професор Роман Дрозд.

Аналіз 20-річчя діяльності організації показує, що вона працювала в галузях науки, видавничої справи, популяризації історії, у сфері історичної пам'яті та політико-соціальних питань.

На сьогодні організація складається з 24 науковців, а саме: 6 професорів, одного доктора історичних наук, 12 кандидатів наук та 5 магістрів.

– Більшість членів Товариства працює у польських наукових установах, – повідомив очільник УІТ. Він попросив присутніх хвилиною мовчання вшанувати тих членів Товариства, які відійшли у вічність. Серед них – доктор Петро Ґерент, Михайло Козак, професор Омелян Вішка, Роман Шагала, доктор Олександр Колянчук.

– Коли створювали організацію, то мали великий ентузіазм. Нам здавалося, що ми можемо втілити наші всі ідеї. На жаль, не вийшло, але є певні здобутки, – розповів голова Товариства.

Протягом 20 років організація провела конференції в Білому Борі, Холмі, Лігниці, Вроцлаві. УІТ також був співорганізатором наукових зустрічей за кордоном, зокрема в Сербії та Словаччині.

Товариство також організовувало конференції, головною метою яких було зближення Польщі та України. Такі заходи відбулися у Ґданську, Ченстохові та Римі.

Організація може похвалитися й значними видавничими досягненнями, і не лише виданням книжок, до яких належать, зокрема, вісім збірників із матеріалами конференцій.

– Ми спочатку навіть видавали власний журнал «Літопис – матеріали Українського історичного товариства в Польщі». Вийшло три номери. На жаль, з різних причин нам довелося призупинити цей проєкт, – говорив Роман Дрозд. Він зазначив: не виключено, що організація повернеться до видання журналу.

Робота УІТ не зосереджується лише на організації конференцій і видавничому процесі. У 2022 році Товариство запустило нову ініціативу – допомога Україні.

– Було питання про те, що ми, як історики, можемо зробити для України, яка бореться. Ми вирішили, що можемо читати уроки для студентів і працівників українських вишів. 12 університетів звернулися до нас, щоб ми читали такі лекції. Проводимо ці заняття вже два роки, – зазначив Роман Дрозд, який сподівається, що цього

eprasa.pl 43c915a3fd

Професор Роман Дрозд, професор Юрій Макар та почесний консул України у Перемишлі Олександр Бачик

року університети з України будуть надалі зацікавлені такою ініціативою.

– Уроки стосуються не лише історії українців у Польщі чи польсько-українських відносин. Це також політичні питання, Євросоюз та євроінтеграція, – перерахував тематику лекцій професор.

Організація була ініціатором листів до маршалка Сейму щодо засудження акції «Вісла», а також інших інституцій про розбудову польсько-українського діалогу. Були також написані офіційні звернення до президента Польщі та ІНП у справі стратегії польської історичної політики.

Члени Українського історичного товариства в Польщі зверталися теж до української та польської сторін: президентів, міністрів, політиків, різних інституцій, як-от Інститут національної пам'яті, – з пропозицією скликати міждержавну польсько-українську групу істориків, щоб спільно перерахувати жертв польсько-українського конфлікту 40-х років.

– На жаль, не було майже жодного зацікавлення ініціативою, – додав професор Роман Дрозд. Він нагадав, що саме два історики з УІТ, спираючись на документи, зробили протягом двох років список українських жертв. Перелік нараховує понад 13 тисяч прізвищ.

Організація також долучилася до процесу вшанування та відновлення місць спочинку вояків УНР у Польщі, зокрема у Варшаві, Ланцуті та Каліші. Товариство провадить проєкт інтернет-меморіал «Живі в нашій пам'яті».

Традиційно під час кожної конференції відбувається вручення медалей Українського історичного товариства в Польщі «Сторож пам'яті». Премія присуджується з 2018 року. Нею нагороджують людей, які зробили вагомий внесок у збереження та розвиток історичної пам'яті українців. Цього року організація нагородила два україномовні видання. Це журнали підляський часопис «Над Бугом і Нарвою» та лемківський квартальник «Ватра».

Ще одним лауреатом нагороди за свій науковий доробок став професор Юрій Макар – український історик, почесний професор Чернівецького та Волинського університетів.

***

Як і в попередні роки, патроном Міжнародної наукової конференції став почесний консул України в Перемишлі Олександр Бачик. ●

Д-р Григорій Купріянович та професор Богдан Гальчак

Григорій Трохановський, голова Об'єднання лемків

Професор Роман Дрозд та Юрій Рейт

Д-р Григорій Купріянович, професор Роман Дрозд та професор Ігор Галагіда

eprasa.pl 43c915a3fd

Триває Український тиждень у Ґданську

Український тиждень – це щорічний фестиваль, який об'єднує українців та поляків, а також усіх, хто цікавиться українською культурою. Протягом тижня (з 30 вересня по 8 жовтня) на гостей свята чекають концерти української музики, виставки українського мистецтва, літературні вечори та зустрічі з авторами, майстер-класи та кінопокази.

Серед іншого, 6 вересня запланована онлайн-зустріч з українським письменником Сергієм Жаданом, який цього літа вирішив піти до Національної гвардії України. У рамах зустрічі за адресою вул. Дрожини 6 (ul. Drożyny 6) відбудеться презентація книг письменника «Арабески» та «Птах». Початок зустрічі – 18:00.

Цього ж дня пройдуть покази фільмів. Один із них – стрічка «Фелікс», яка розповідає про життя і боротьбу героя України, аеророзвідника Фелікса Куртаніча, посмертно нагородженого орденом «За мужність» III ступеня. І ще одна кінокартина – короткометражна анімація «Маріуполь. Сто ночей», що розповідає історію маленької дівчинки, котра прокидається від вибухів 24 лютого 2022 року та намагається знайти когось живого в місті, охопленому полум'ям.

Завершиться Український тиждень 8 жовтня виступом видатного українського композитора й піаніста Єгора Грушина. Концерт відбудеться за адресою: Gdańsk Miasto Literatury, ul. Długa 36. Початок – 19:00.

Усі події у межах Українського тижня спільно організовують Фонд масових видовищ та Генеральне консульство України в Ґданську.

З датами проведення окремих заходів та адресами можна ознайомитись за посиланням на фейсбук-сторінці організатора (Fundacja Widowisk Masowych).

Новий номер часопису Підляшшя «Над Бугом і Нарвою»

З'явився 4-й номер українського часопису Підляшшя «Над Бугом і Нарвою».

Відкриває його текст українського культурного діяча та композитора Тараса Компаніченка «Бути вільними, щоб творити».

На наступних сторінках прочитаємо про підляські українські пісні та народного майстра Миколу Петручука. Також у номері побачимо продовження циклу Юрія Гаврилюка «Поміж Володимиром, Києвом та Супраслем. Короткий нарис з етноконфесійної історії Більська і Підляшшя у першій половині XVI століття». Головний редактор видання також продовжує свій цикл про православну парафіяльну мережу над Бугом і Нарвою наприкінці XIX століття – парафія в Новому Березові.

Редакція також помістила в найсвіжішому номері чергову частину розповіді про весілля в Курашеві та матеріал, де дізнаємося про враження українця з Данії.

Згадано теж події, що відбулися в підляських містах, селах та регіонах поза Підляшшям. Як і в попередніх номерах, є хроніка з життя й діяльності українських організацій на Підляшші – Союзу українців Підляшшя, Підляського наукового інституту, Товариства «Спадщина Підляшшя» і Товариства друзів скансену в Козликах.

Останній номер українського часопису Підляшшя «Над Бугом і Нарвою» доступний як у паперовій версії, так і в електронному варіанті на сайті видання: nadbuhom.pl.

Фільм про українську сім'ю – польський кандидат на «Оскар» 2025

Польським кандидатом на премію «Оскар» 2025 у категорії «Найкращий міжнародний фільм» є стрічка «Під вулканом». Це картина про емоційний стан молодої, інтелігентної української родини Коваленків. Початок повномасштабної війни в Україні застає сім'ю в останній день відпустки на острові Тенеріфе. Повернення до Києва виявляється неможливим. В одну мить із туристів вони перетворюються на біженців. Ця історія подається з погляду шістнадцятирічної Софії.

«Під вулканом» – другий повнометражний фільм Даміана Коцура. Оператором стрічки став українець Микита Кузьменко.

Картина була однією з десяти претендентів, які змагалися за можливість представляти Польщу на «Оскарі». Вибір оголосила Ґражина Торбіцька, членкиня польського Оскарівського комітету.

17 січня 2025 року стане відомо, чи фільм буде номінований на «Оскар». 97-ма церемонія вручення премії відбудеться 2-3 березня 2025 року.

Зараз «Під вулканом» змагається за нагороду «Золоті леви» на 49-му Фестивалі польського кіно в Ґдині, що розпочався 23 вересня. Фільм про українську сім'ю відкрив цю подію.

Фото – пресматеріали (Festiwal Polskich Filmów Fabularnych – Gdynia)

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

eprasa.pl 43c915a3fd

Павло ЛОЗА
Фото автора статті

Свято в Журавцях

Понад 50 осіб приїхало 21 вересня на святкові заходи в село Журавці (Люблінське воєводство). Зараз колишні його мешканці й нащадки проживають переважно на Мазурах та в Україні.

Своїми щорічними з'їздами журавчани продовжують традицію святкування празника Воздвиження Чесного Хреста, під покровом якого перебуває місцева церква. Як і в минулі роки, у рамах святкувань відбулася літургія у святині. Цього разу її очолив архиєпископ Євген Попович, митрополит Перемисько-Варшавський Української греко-католицької церкви.

– Я тут уперше і дуже тішуся, що потрапив до Журавців. Бо з'їзд вірян колишньої нашої парафії – це дійсно свято. Тішуся, що такі з'їзди колишніх мешканців різних сіл і їхніх нащадків відбуваються. Мені до серця такі події, – говорив єпископ Євген Попович. Разом з учасниками свята він перерахував духівництво, яке походить із парафії у Журавцях. Митрополит співслужив літургію з двома священниками, предки котрих – саме з цієї місцевості. Це отець Богдан Кішко, який сьогодні є парохом у Мокрому, та отець Кшиштоф Блажеєвський – парох греко-католицьких святинь у Гребенному та Любачові.

Після служби Божої учасники свята молилися за своїх близьких на двох кладовищах.

– Я дякую особливо нащадкам, які продовжують пам'ять нашого села. Також батькам, котрі сюди забирають із собою малих дітей, – дякував присутнім на завершення зустрічі отець Кшиштоф Блажеєвський.

До села приїхали нащадки парафіян церкви у Журавцях, які сьогодні, окрім Мазур, також живуть у Варшаві чи Щеціні.

На жаль, через війну вже три роки на з'їзді майже немає осіб з України, звідки до 2022 року організовано на автобусах приїжджали колишні жителі Журавців, які сьогодні мешкають, зокрема, у Львівській області. Цього року був лише один автомобіль з українськими номерами.

Журавчани не мають свого товариства, як, наприклад, вихідці з Вербиці, що заснували Товариство Вербицької землі «Вербиця». Проте роками про прибирання кладовищ у Журавцях дбає Мирослава Джурко, багаторічна організаторка поїздок до цього села. Її батько походить із цієї місцевості. У минулі роки завдяки зібраним коштам було поставлено нову огорожу на цвинтарі, розташованому в лісі. У 2012 році, з нагоди століття будівництва журавецької церкви та 65-ліття акції «Вісла», у притворі храму встановлено пам'ятну дошку з написом: «У пам'ять 100-річчя побудови церкви Воздвиження Чесного Хреста в Журавцях. Колишні парафіяни та їхні нащадки. 1912-2012».

У 2014 році вийшла друком книга «Журавці. Село Журавці в документах, на сторінках історії та у споминах його колишніх жителів». Її автором став уродженець місцевості професор Омелян Вішка. Це була його остання опублікована книга. Помер академічний професор у 2014 році.

Окрім українця, серед відомих людей, пов'язаних із цим місцем, також варто згадати польського актора театру та кіно Владислава Ковальського.

***

Журавці, розташовані в Томашівському повіті, у 40-х роках нараховували 2860 жителів. Із села у 1940 році виселено 154 родини до Бессарабії (Південна Україна – прим. ред.). Більшість уже не повернулася. У 1944-1946 роках в Україну вивезено 330 родин (до 1600 осіб), а в 1947 році, під час акції «Вісла», на західні землі Польщі виселено 130 сімей. З них 505 осіб потрапило на Венґожевщину, а 150 – на Жулави. У 1940-ті роки понад 100 мешканців Журавців були вбиті або зникли безвісти. Після 1947 року в селі лишилося кільканадцять українських родин. ●

eprasa.pl 43c915a3fd

Петро АНДРУСЕЧКО, Київ

Візит Зеленського до США: результат може бути згодом

Візит президента України Володимира Зеленського до США дехто назвав візитом останнього шансу у зв'язку з президентськими виборами, які заплановані на 5 листопада.

Головною метою поїздки Зеленського було показати американському президенту Джо Байдену план перемоги, який нещодавно анонсувала українська сторона.

Деякі американські ЗМІ з посиланням на свої джерела в адміністрації Білого дому заявили, що план Зеленського не містить стратегічних пропозицій, а більше нагадує великий список бажань, серед яких головними пунктами є постачання далекобійної зброї та дозвіл на її використання для атак по військових об'єктах на території рф.

Відомо, що наразі Джо Байден не змінив своєї думки у питанні дозволу вдаряти по території росії. Однак американська сторона повинна проаналізувати обидві українські пропозиції. 12 жовтня Байден знову зустрінеться із Зеленським, цього разу в Німеччині на засіданні у форматі Рамштайна. Тому поїздка Зеленського до США – не остання можливість.

Байден запевнив, що Україна не програє

Під час зустрічі з Байденом український президент, окрім представлення плану перемоги, подякував «за рішучу підтримку та рішення, які допомагають захищати Україну та українців». Після зустрічі Зеленський підкреслив, що одним з пріоритетів є «однакове бачення безпекового майбутнього» із союзниками. Цьому сприяє підписання 26 двосторонніх безпекових угод із партнерами.

«І дуже важливо, що в нас однакове бачення безпекового майбутнього України в ЄС і НАТО, і Україна проводить безпрецедентну кількість реформ на цьому шляху», – сказав Зеленський.

Український президент додав, що необхідно «продовжувати чинити тиск на росію, щоб вона припинила війну, і встановився справді міцний і справедливий мир». Водночас він наголосив на необхідності продовження санкційної політики проти росії з метою послаблення її потенціалу.

Президент США зосередив свою увагу на зміцненні обороноздатності України як щодо її потенціалу на полі бою, так і в більш довгостроковій перспективі, тобто у допомозі «на шляху до членства в ЄС і НАТО».

Конкретним кроком до зміцнення української оборони на полі бою стало оприлюднення Байденом нового пакету військової допомоги на 2,4 млрд доларів, а разом із запланованими коштами, використання яких американський президент пообіцяв до кінця своєї каденції, допомога становитиме понад 8 мільярдів доларів США.

Байден повідомив, що в рамках пакету допомоги Україна отримає високоточні плануючі бомби AGM-154 JSOW з дальністю 110 км. Це не зовсім те, на що розраховувала Україна, коли мова йшла про далекобійність, тим більше, що, як зазначають експерти, отримати максимальну дальність можна, скинувши цю бомбу з великої висоти, що в свою чергу може поставити під загрозу українську авіацію. Проте, як зазначає спеціалізоване українське видання Defense Express, є технічне рішення, яке дозволяє в дешевий спосіб, додавши малогабаритний реактивний двигун, перетворити цю бомбу на крилату ракету дальністю понад 500 км.

Американський президент також додав, що «росія не переможе у війні. Україна переможе – і ми продовжимо вас підтримувати на цьому шляху».

Зеленський поспілкувався також з кандидаткою від Демократичної партії Камалою Гарріс. Чинна віцепрезидентка США запевнила, що в разі перемоги продовжить військову допомогу Україні.

«Я пишаюся тим, що підтримую Україну, я продовжу підтримувати Україну і буду працювати над тим, щоб Україна перемогла в цій війні. Щоб бути в безпеці, захищеності та процвітанні, Сполучені Штати повинні продовжувати виконувати свою давню роль світового лідера», – підкреслила Гарріс.

Віцепрезидентка і кандидатка у президенти зауважила також, що США підтримують Україну «не з благодійності, а тому, що це в наших стратегічних інтересах».

Американці не вражені планом перемоги

Wall Street Journal написав, що адміністрація президента Байдена розкритикувала український план перемоги насамперед через відсутність всеосяжної стратегії і заявила, що він виглядає як «перепаковане прохання», що веде до збільшення поставок зброї.

Керівник Офісу президента України Андрій Єрмак запевнив, однак, що план є «дуже конкретним і зрозумілим».

Деталі представленого Зеленським у США плану перемоги невідомі. Український президент анонсував його під час пресконференції до Дня незалежності.

«Для нас перемога – бути дуже сильними та бути готовими до сильної дипломатії. І саме тому я підготував кілька пунктів, чотири з них основні, і один, який нам буде потрібен після війни», – сказав пізніше Зеленський в інтерв'ю для CNN.

З інформації, отриманої від представників команди президента та іноземних ЗМІ, відомо, що план складається з чотирьох основних пунктів: військова допомога Україні, економічна підтримка, дипломатичний та політичний тиск на росію.

Щодо військової допомоги, то план містить точний перелік озброєння, яке потрібне Україні, щоб протистояти росії на полі бою та завдати їй максимальних втрат.

eprasa.pl 43c915a3fd

Також є запит на далекобійну зброю разом із дозволом наносити удари вглиб території рф.

Що стосується економічної підтримки, вона передбачає, з одного боку, подальше посилення санкцій проти росії, а з іншого – інвестиції в український ОПК. Останній пункт вже частково виконується деякими партнерами України. 29 вересня повідомлялося, що Данія має намір інвестувати 628 млн євро у виробництво української зброї і для цього використає доходи від заморожених російських активів.

Політичний примус росії, на думку радника голови ОП Михайла Подоляка, має базуватися на свободі геополітичного вибору України. Отже, на кону – членство в НАТО та ЄС.

Дипломатична частина передбачає подальше посилення співпраці з країнами так званого Глобального Півдня, що може допомогти здійснити дипломатичний тиск на росію.

«Зброя для захисту нашої незалежності та наших людей. Дипломатія для консолідації партнерів і примусу росії до миру. І справедливість для того, щоб росія відповідала за цю війну та відчувала її наслідки», – сказав Зеленський у вечірньому зверненні 22 вересня.

Непередбачуваний Трамп і виборчий контекст

Їдучи до США, Зеленський заявив, що хоче представити план перемоги не лише Байдену, а й кандидатам від Демократичної та Республіканської партії Камалі Гарріс та Дональду Трампу.

Але вже перший пункт візиту Зеленського викликав різку реакцію з боку спікера Палати представників республіканця Майка Джонсона. Саме він багато місяців блокував військову допомогу Україні. А цього разу став вимагати звільнити українського посла у США Оксану Маркарову.

Це сталося після того, як в перший день візиту, 22 вересня, Зеленський відвідав Скрентонський армійський боєприпасний завод у Пенсильванії. Джонсон оцінив це як втручання в американський виборчий процес. Причиною стало те, що в делегації не було представників республіканців, були лише демократи. Штат Пенсильванія належить до так званих «перехідних» штатів, які можуть визначити результат виборів.

Два дні пізніше, 24 вересня, Дональд Трамп під час виступу у Савані, штат Джорджія, назвав президента Зеленського «найбільшим комерсантом в історії».

«Щоразу, коли він приїжджає до нашої країни, то повертається з 60 мільярдами доларів», – висловився Трамп.

Тому в цій атмосфері було майже невідомо, чи вдасться Зеленському зустрітися з Дональдом Трампом. Але після зустрічі президента України з Байденом і Гарріс кандидат від республіканців підтвердив, що наступного ранку таки зустрінеться із Зеленським.

Раніше Трамп неодноразово заявляв, що якби він був президентом у 2022 році, то війни б не було, а ставши президентом, він би швидко її припинив.

Перед візитом до США Зеленський в інтерв'ю The New Yorker сказав, що Трамп насправді не знає, як закінчити війну.

Перед зустріччю мав місце спільний брифінг, на початку якого відбувся специфічний діалог між Трампом і Зеленським.

«У нас хороші стосунки», – сказав Трамп, додавши: «І в мене також хороші стосунки з президентом путіним».

Зеленський з усмішкою відповів: «Сподіваюсь, у нас з вами стосунки кращі».

«Для танго треба двоє», – пожартував Трамп.

Кандидат від республіканців черговий раз повторив, що стосовно війни в Україні у випадку його перемоги питання війни «ми це вирішимо дуже швидко».

«Ця країна пройшла через пекло, як небагато країн, як не траплялося будь-де. Ніхто ніколи нічого подібного не бачив. Це жахлива ситуація», – сказав Трамп, висловлюючись про Україну.

Зеленський підкреслив, що зустрічався з обома кандидатами, адже ніхто не знає, хто переможе. Однак такі слова не заспокоїли представників Трампа. Вже наступного дня після зустрічі Зеленського з Трампом кандидат від республіканців у віцепрезиденти сенатор Джей Ді Венс під час передвиборчого мітингу в Пенсильванії розкритикував президента України. Він дорікнув Зеленському відвідуванням заводу з виробництва зброї.

«Він приїхав на передвиборчу кампанію з демократичним керівництвом цієї країни. Ми витратили 200 мільярдів доларів на Україну. Знаєте, що я хотів би, щоб Зеленський зробив, коли приїде до Сполучених Штатів Америки? Подякував би жителям Пенсильванії і всім іншим», – сказав Венс.

Однак, як написав New Tork Times, президент України насправді так, власне, і зробив, подякувавши працівникам, які там працюють, і всім Сполученим Штатам за підтримку України.

Встигнути до виборів

Говорячи про план перемоги, Зеленський вказує, що він може бути реалізований у короткостроковій перспективі. Президент України хоче, щоб до виборів у США були прийняті певні рішення.

Наразі ніхто не може сказати, яким буде результат голосування. Якщо Трамп переможе, подальша військова допомога Україні може опинитися під загрозою. Щоправда, деякі українські експерти раніше зазначали, що «непередбачуваність» кандидата від Республіканської партії може зіграти на користь Україні. Але для багатьох перемога Трампа означає занадто багато ризиків.

Вже найближчим часом подальша військова допомога Україні стане темою зустрічі в Німеччині лідерів країн-учасниць Рамштайнського формату. Переговори, безумовно, стосуватимуться і ударів по військових об'єктах у глибині росії. Деякі експерти вважають, що таку згоду адміністрація Байдена може дати після виборів, ближче до кінця року.

За візитом Зеленського до США уважно спостерігали в росії, де вирішили знову пригрозити ядерною зброєю. 25 вересня путін оголосив про розширення стратегії застосування ядерної зброї. Тепер теоретично причиною її використання може стати масований удар України по території росії з використанням ракет або безпілотників. І зрозуміло, що це крок у відповідь на спроби Києва отримати зброю великої дальності, що спрямований на залякування західних партнерів України. ●

eprasa.pl 43c915a3fd

Григорій СПОДАРИК
Фото автора статті

Моронґ: фестиваль молодості, пам'яті та солідарності

На сцені кінотеатру «Нар'є» в Моронзі 22 вересня пройшов Фестиваль української популярної пісні. Під час заходу українці виявили солідарність із мешканцями півдня Польщі, зібравши кошти на потреби потерпілих від повені.

Допомога буде передана за посередництвом Карітасу Ольштинсько-Ґданської єпархії УГКЦ. Волонтери збирали пожертви під час богослужіння у моронзькій церкві св. Юрія та в перерві фестивалю. Додатково можна було почастуватися солодощами, які підготували місцеві українці. Підтримати постраждалих заохочували організатори, молоді артисти та владика Ольштинсько-Ґданської єпархії УГКЦ Аркадій Трохановський. Участь у фестивалі він назвав доказом єдності та солідарності як з Україною, що воює проти ворога, так і постраждалими від повені. У своєму виступі владика наголосив також, що творення простору, де молодь може проявити свої таланти, має велику цінність.

– Потрібно, щоб так ми їх підтримували, а самі від їхніх виступів отримували велике задоволення, – підкреслив ієрарх. Він також попросив хвилиною мовчання вшанувати пам'ять Мирона Сича, колишнього директора української школи в Ґурові-Ілавецькому, лідера нашої громади, політика та самоврядника.

Про Мирона Сича у своєму слові згадала теж депутатка польського сейму Катажина Круляк, привітавшись з учасниками українською мовою.

– Мирон Сич має величезний вплив і на моє життя. Він дозволив мені глянути на світ очима польського українця. Робив усе й вчив нас шукати примирення, порозуміння та пошани для мови, культури, релігії та різноманіття, – відзначила Катажина Круляк. Вона та бургомістр

Моронґа Томаш Орловський надали заходу почесний патронат.

У другій частині концерту честь Миронові Сичу віддали учні ґурово-ілавецької школи з танцювального колективу «Думка» та вокальної групи «Журавка». Їхні виступи доповнювала презентація з фотографіями та інформацією про життя й діяльність українського лідера.

Тим часом у першій частині концертної програми виступив моронзький гурт «Самі кращі», дівчата з колективу «Тоя» та учні й випускники ґурово-ілавецької школи з ансамблю «Шаравари». Моронжани порадували глядачів, використавши широкий набір інструментів – від скрипки, гітари, барабанів, акордеона до духових тромбона й саксофона. Таке багатство не повинно дивувати, оскільки учасниками «Самих кращих» є учні музичної школи. У таку ж енергійну музичну подорож забрав публіку гурт «Шаравари». Їхній переспів популярної пісні «Кацапи» про вільних людей, яких не можуть визволяти раби, публіка нагородила особливо гарячими оплесками. Мистецьку програму гарно доповнило й ліричне співоче багатоголосся, котре публіці подарував гурт «Тоя».

На сцену моронзького фестивалю вийшло кілька десятків молодих артистів-українців. Це свідчить, що наша культура має носіїв, а громада – перспективи. Саме це було важливо для духовного патрона цьогорічного фестивалю в Моронзі Мирона Сича. Фестиваль організувало душпастирство молоді Ольштинсько-Ґданської єпархії УГКЦ, Об'єднання «Аніматор з Моронґа» та греко-католицька парафія св. Юрія в Моронзі. Подію започаткував

eprasa.pl 43c915a3fd

місцевий гурток Об'єднання українців у Польщі та його багаторічний голова Василь Надяк. Нинішній організатор, директор душпастирства та моронзький парох отець Роман Стороняк підкреслює, що основна мета заходу – це взаємодія молоді та місцевої громади.

– Хочемо, щоб саме молоді люди через музику могли проявляти свою любов до духовної батьківщини, особливо тепер, коли Україна переживає важкий час війни, – розповідає отець Роман. Він звернув увагу й на важливу роль української школи в Ґурові-Ілавецькому. На моронзькому фестивалі вкотре можна було переконатися, що вона становить джерело талантів та ансамблів, чим збагачує життя всієї громади. Парох підкреслив: хоч моронзька спільнота відносно невелика, її юні представники завжди поповнюють ряди ґурово-ілавецької школи. Духівник вважає, що фестиваль є виявом піклування місцевих українців про рідну мову та культуру. Іще однією такою нагодою бувають єпархіальні Дні родини, які моронзька греко-католицька спільнота вже третій рік проводить у час римо-католицького святкування Божого тіла.

– Тоді ми також можемо побути одне з одним, спілкуватися й молитися. Намагаємося завжди організувати якісь додаткові заняття: діти, наприклад, навчаються першої допомоги або розважаються з аніматорами, а батькам пропонуємо участь у зустрічах із психологами на тему подружніх чи сімейних проблем, – зауважив отець Роман Стороняк. У календарі заходів місцевих українців помітне місце посідає й Кутя, до якої, за словами пароха, минулого року приєдналося понад 150 осіб. ●

eprasa.pl 43c915a3fd

ІНТЕРВ'Ю

Григорій СПОДАРИК
Фото автора статті

«Коли діти бавляться музикою – значить репертуар готовий»

Щоб публіка насолоджувалася музикою, а громада пишалася своїм гуртом, хтось мусить спершу попрацювати. У випадку колективу «Самі кращі» з Моронґа таку роботу виконують Маргарита та Павло Лесики. Павло також є музичним наставником юних музикантів. У розмові з «НС» подружжя розповідає, як усе почалось.

– Хто є учасниками гурту «Самі кращі»?

Павло Лесик (ПЛ): Це переважно члени сім'ї: двоє наших дітей, їхні кузини та знайомі. Гурт створили на потребу родинних зустрічей, а вже потім він вийшов за ці межі. На сьогодні маємо виступи на українських фестивалях в Ельблонзі та Кошаліні.

Маргарита Лесик (МЛ): Три роки тому наші діти вирішили зробити музичну несподіванку братові Павла, який одружувався. Одні з них тоді закінчували музичну школу, інші – починали, а музика просто плинула в їхній крові. Вони також захотіли показати публіці чого навчилися. Нагодою стало саме весілля. Дітям зразу сподобалися спільна гра й творення чогось іншого, ніж вимагають у музичній школі.

ПЛ: До того ж на самому початку ми мали підготовлені всього дві пісні.

МЛ: Виступ сподобався, а потім були голоси про те, що наших музиків хотіли б почути ще. Тому з'явилася ідея вийти поза сімейне коло. І так гурт узяв участь у згаданих фестивалях. Однак досі діти виступають час від часу. Ідеться про те, щоб вони тішилися й концертували, коли хочуть, а не тому, що мусять. Щоб розвивалися і мали від цього радість.

ПЛ: Якраз я з нашого музикування маю багато задоволення.

– Як виникла назва гурту і як виглядає підготовка до виступів?

МЛ: Щодо назви – це зрозуміло: всі наші діти найкращі *(сміється)*. Вони на щодень живуть у різних містах. Отже, репетиції стають викликом, також логістичним, і вимагають жертвувати вільним часом. Вони проходять у нашому домі, найчастіше – у вихідні. Тоді відбувається творення, репетиції, виправлення, але це також нагода для зустрічі в сімейному колі.

ПЛ: Цьому потрібно присвятити трохи часу, особливо коли наші музиканти різного віку. Проте це дуже приємна праця.

МЛ: Павло все координує з музичного боку. Однак тішимося також підтримкою знайомих. У репертуарі гурту є, наприклад, пісня, слова до якої написала наша товаришка Оля Вєнц. Хтось інший зробив аранжування.

– А якщо спробувати зазирнути в майбутнє?

МЛ: Побачимо, як буде. Ми не хочемо дітям нічого нав'язувати.

ПЛ: Важливо, щоб усі вони здобули музичну освіту.

Моронзький гурт «Самі кращі»

МЛ: Петро та Ігор уже закінчили музичну школу, Тетяна отримує другий рівень, а Куба й Адась – перший. Крім цього, є ще звичайна школа. Не хочемо ними керувати, хай пізнають нову музику, отримують досвід. Якщо колись захочуть мати весільний ансамбль, то дуже прошу, так само роковий чи якийсь інший, не фольковий. Перш за все нехай отримують радість від творчості.

ПЛ: Постійно пам'ятаємо, що це ще діти. Водночас бачу, як вони технічно зростають і в музичному розвитку йдуть уперед. Звичайно, без послідовної праці цього не було б. Хочу також підкреслити, що по-різному працюється в гурті, який тільки співає, і в такому, як наш, де є додатково непрості інструменти, серед яких – тромбон, саксофон чи скрипка. Для всіх я створюю на комп'ютері окремі доріжки й роблю ноти. Вони їх читають, розігрують, потім усе складаємо разом і тренуємося. Коли бачу, що діти вже бавляться музикою, то це значить, що маємо готовий черговий елемент нашого репертуару.

МЛ: Ці вправи й науку можна порівняти з тим, як дитина вчиться ходити. Спочатку, коли її підтримувати, вона зробить якісь два кроки, потім іде сама і не падає, а ще за якийсь час уже бігає. Наші музиканти також спочатку помиляються, щось пропускають чи забувають. Але потім уже біжать, а наступні вправи дозволяють їм усім бігти у тому самому напрямку, починаючи та закінчуючи в один час.

ПЛ: Саме починати й закінчувати в один момент – це мета будь-яких музичних репетицій.

– Що для вас значить те, що гурт працює з українським репертуаром?

МЛ: Ключове – у такий спосіб наші діти прив'язуються до рідної культури.

ПЛ: Поки що, крім нашого репертуару, жодного іншого не беремо до уваги.

МЛ: Вони самі хочуть займатися тільки українською музикою. Класичну або естрадну виконують у музичній школі. Марилі Родович або «Перфекту» наразі не хочуть грати. Коли пропонують щось Павлові, то це українські твори. Одні за жанром більш, інші менш фольклорні. Важливо, що, коли шукають пісні, мають нагоду особисто познайомитися з багатством української музики. Радіємо, що нам вдалося засіяти в них це зерно, а що буде далі – побачимо. ●

eprasa.pl 43c915a3fd

Вшанування пам'яті жертв у Явожні

21 вересня 2024 року на території колишнього Центрального табору праці «Явожно» відбулися літургія та панахида, присвячені річниці акції «Вісла». Скорботні заходи в Явожні, вписані у відзначення 77-ї річниці депортації, – уклін, відданий жертвам тоталітарного безправ'я.

Це тут у сорокових роках потоптано молоде життя, завдано болю тисячам українців, до яких застосовували нелюдські виховні методи й колективну відповідальність. Ці злочини призвели до смертей сотні людей. Вижили ті, хто мав по кілька років і велику силу. Серед них – Ірина Ковалик, котрій на час перебування у таборі виповнилося лише 2,5 роки! Саме тут у 1947-1949 роках комуністична польська влада створила спеціальний табір для українців, які стали жертвами трагічної депортації у межах акції «Вісла». Їхню пам'ять ми вшановували в цей день. Організаторами заходу виступили гурток Об'єднання українців у Польщі в Катовицях та парафія УГКЦ міста Катовиці. Відзначення розпочалося божественною літургією. Її очолив преосвященніший владика Володимир Ющак, ординарій Вроцлавсько-Кошалінської єпархії. На урочистостях були присутні секретар міста Явожно Ева Сіделко-Палечни, голова Ради міста Явожно Міхал Кіркєра, представниця сілезького воєводи, асистентка депутата Європарламенту Лукаша Когута Зузанна Одживйолек, голова гуртка ОУП в Катовицях Іван Зрада, колишня ув'язнена табору в Явожні, українська суспільно-культурна діячка Ірина Ковалик, консулка Генерального консульства України в Кракові Вікторія Стеценко, представники української діаспори та гості з усіх куточків Польщі та України. Після закінчення панахиди було покладено квіти та вінки до пам'ятника. Також зворушливо виступили діти української школи в Білому Борі та солісти Міжнародного товариства «Конвалія», які виконали українські пісні.

Ірина Ковалик

Унаслідок акції «Вісла» до Центрального табору праці в Явожні було запроторено приблизно 4000 громадян Польщі української національності. Людей витягали з вагонів, у яких їх везли на північні й західні терени польської держави. Усіх – навіть матерів із маленькими дітками. Надзвичайно багато осіб померло в явожнянському лісі від голоду й катувань. Це скорботні, чорні сторінки в історії українського народу. Щиро дякуємо всім, хто долучився до заходу, а особливо владі міста Явожно за багаторічну співпрацю та допомогу в організації. ●

Гурток ОУП в Катовицях

Фото з фейсбук-сторінки мера Явожна Павла Сільберта
Фото з сайту Вроцлавсько-Кошалінської єпархії УГКЦ

eprasa.pl 43c915a3fd

Анна РУССУ
Фото з архіву героїні статті, авторка – Тетяна Підіпригора
Фото авторки статті

«Досвід кожного – важливий»

Зустріч із дитячою письменницею Галиною Ткачук у Варшаві

Галина Ткачук

Сонячний літній день, на ґанку Світлиці Нового театру, у приємній прохолоді затінку дерев, зібралися діти й дорослі – учасники двомовних польсько-українських читань із письменницею Галиною Ткачук. Авторка відвідала Варшаву, щоб узяти участь у літературній зустрічі й майстер-класі за мотивами її книжки «Блакитний записник».

Організаторами події виступили Нова книгарня, а також Українські читання у Варшаві – ініціатива, що виникла після повномасштабного вторгнення росії в Україну та скерована до українських дітей, котрі мешкають у польській столиці. Засновники проєкту вважають, що спільні читання є гарною можливістю провести час разом, знайти нових друзів, розширити свої знання та уяву. Саме інтеграція й знайомство одне з одним були основною метою зустрічі з Галиною Ткачук. Крім того, юні учасники та їхні батьки більше дізналися про творчість письменниці, зокрема «Блакитний записник» – одну з найновіших її книг.

Книжка розповідає про дівчинку Владу, яка після лютого 2022 року приїжджає з мамою до Польщі. У блакитному зошиті вона нотує думки про вимушений переїзд, нову школу, друзів – усе те, що раптово змінилося в її житті. Галина Ткачук також приїхала до Польщі після повномасштабного нападу росії на Україну. Зараз письменниця мешкає в Кракові. Проте першою зупинкою була мистецька резиденція в Красноґроді, організована фондом «Пограниччя». Там Галина й написала історію Влади та блакитного записника.

– У той час Красноґрод багатьох прийняв. Це було дуже зворушливо, – згадує письменниця в коментарі для «Нашого слова».

Як зазначає Галина Ткачук, форму щоденника було вибрано не випадково, оскільки так можна показати всі події очима дитини. Розповідаючи про актуальність книги, авторка вказує на два виміри:

– Якщо це діти, які виїхали до Польщі або вже були тут, важливо, що книжка – про них, їхній досвід. Дитяча література має таку важливу рису: показати досвід усіх дітей, не забути нікого. І актуальність, якщо говорити про якийсь серйозний вимір, – у тому, щоб із дітьми говорити про їхній досвід. Тому що раптом він став дуже різний. На цьому тлі можуть виникати нерозуміння, навіть знецінення. Але щоб говорити на ці теми, треба бути дуже уважним, розуміти, яка ситуація в дітей. Натомість той вимір, який ми використали під час нашої зустрічі, – найприкольніший. Це історія, написана від імені щоденника. Історія – про творчий проєкт, про ту щоденність, де все йде не так. Про це можна говорити з будь-якою аудиторією.

Письменниця також ділиться враженнями від зустрічі:

– Мені дуже сподобалося, що діти були з батьками. Дуже вдало, що після читання кожен робив свій записник, і під час створення ми говорили ще про власні історії. Мені здається це так, як має бути, коли приходять родини й разом щось обговорюють, разом щось створюють.

Завдяки видавництву «Пограниччя» та перекладачці Анеті Камінській з «Блакитним записником» може познайомитися польський читач. Водночас участь перекладачки в читаннях стала приємним сюрпризом для всіх присутніх.

– Анета має унікальну професію. Вона не просто перекладачка, а перекладачка української поезії. Чи багато таких людей ви знаєте? – представила свою колегу дітям Галина Ткачук.

Обидві гості прочитали уривки з книжки «Блакитний записник» українською й польською мовами. А ще звернули увагу на переклад цікавих слів, які ми не вживаємо на щодень, як-от «dżdżownica» або «дощовий черв'як».

Анета Камінська розповідає «Нашому слову», що останніми роками хотіла спробувати себе в перекладі книжок для дітей. Проте донедавна не випадало такої нагоди.

– Після повномасштабного вторгнення я почала співпрацювати з видавництвом «Пограниччя» у зв'язку з двомовною (польсько-українською – прим. авт.) серією поетичних збірок «Перед лицем війни», – згадує Анета. – Тоді представниця фундації Малґожата Чижевська запропонувала мені перекласти кілька книжок для дітей.

Спершу Анета Камінська переклала книжку «Муркиця загубилася. Zagubiona Mruczusia» Ольги Купріян. Це польсько-українська білінгва для молодших читачів. Наступним став «Блакитний записник» Галини Ткачук. Нещодавно ж перекладачка завершила роботу над третьою книжкою «Привидуся» Оксани Давидової. Усі три розповідають про різний досвід українських дітей, що мусили зіткнутися з війною.

eprasa.pl 43c915a3fd

Як зазначає Анета, переклад дитячих книжок має щось спільне з поезією. Вони мають особливу атмосферу, часто є дотепними, містять мовні ігри.

– «Блакитний записник» Галини Ткачук сподобався мені, бо він є легким, дотепним, але теж порушує серйозні питання, – говорить перекладачка. – Це оповідь про українських дітей в польській школі, які потрапили туди після повномасштабного вторгнення. Не знаючи мови, можливо, перший раз опинившись за кордоном, нічого про цю країну не знаючи, їм не так просто віднайти себе. Навіть якщо потраплять до класу, де їх приязно зустрінуть. Вони потребують допомоги. І тому ця книжка з'явилася. Вона важлива й для українських, і для польських дітей. Бо польським дітям теж треба пояснити, звідки взялися українські діти в їхньому класі, чому не розуміють мови, що потребують трохи часу, щоб розібратися в ситуації.

Олена – мама однієї з учасниць читань. До Варшави вона з донькою приїхала з Києва у травні цього року. Жінка вже була знайома з творчістю Галини Ткачук і зраділа можливості зустрітися з авторкою.

– У безкінечному плетеві соцмереж натрапила на повідомлення, що відбудеться зустріч з дитячою письменницею і читання її книги. Я подумала, що її ім'я мені знайоме. Потім загадала «Вечірні крамниці вулиці Волоської», «Тринадцять історій у темряві», «Гойдалка під кленом», ще її оповідання в переліку літератури на літо зі школи. Хто ж відмовиться від такого шансу познайомитись з автором?! Ми точно – ні, – ділиться враженнями Олена.

На її думку, такі зустрічі важливі й мають низку переваг:

– Знайомство з письменницею – як магія. Ось ти читаєш цікаві пригоди, і тут навпроти тебе жива людина, яка це написала. Ну, невже, не фантастика!? Другий плюс – знайомство з книгою. За відведений час не встигаєш все прочитати, але познайомитись з героями й сюжетом – цілком. Навіть можна зрозуміти, чи відгукується ця історія. Ще один плюс – спілкування у творчому колективі. Воно надихає. І тут варто додатково подякувати за геніальне поєднання читання та творіння руками. Це вже не просто послухати чиюсь, хоч і цікаву історію, а проявити себе. Думаю: таких заходів повинно бути набагато більше. Навіть якщо хтось не любить читати, у гурті почує книгу, за розмовами про неї може зацікавитись і читанням. У час ґаджетів зацікавити дітей книгами та живим спілкуванням – надзвичайно важливо. Напевно, ще можна додати, що такі заходи важливі для дітей, які перебувають не у своєму мовному середовищі. Це ніби вдома побував.

Читання відбулися завдяки фінансовій підтримці Столичного міста Варшава й Староміського дому культури та супроводжувала конкурс «Улюблена книгарня Варшави». ●

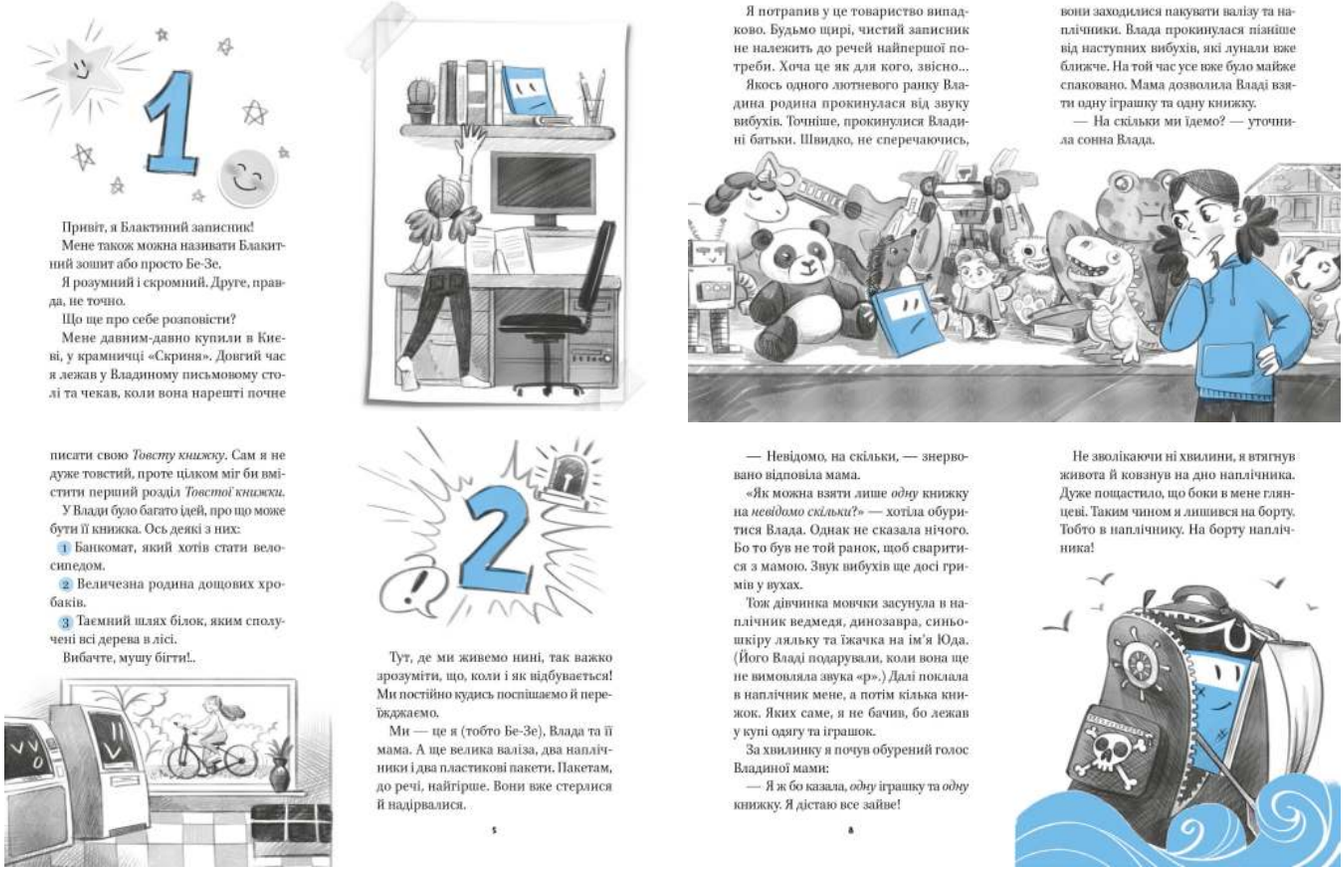

1

Привіт, я Блактитний записник!

Мене також можна називати Блакитний зошит або просто Бе-Зе.

Я розумний і скромний. Друге, правда, не точно.

Що ще про себе розповісти?

Мене давним-давно купили в Києві, у крамничці «Скриня». Довгий час я лежав у Владиному письмовому столі та чекав, коли вона нарешті почне писати свою *Товсту книжку*. Сам я не дуже товстий, проте цілком міг би вмістити перший розділ *Товстої книжки*.

У Влади було багато ідей, про що може бути її книжка. Ось деякі з них:

1 Банкомат, який хотів стати велосипедом.

2 Величезна родина дощових хробаків.

3 Таємний шлях білок, яким сполучені всі дерева в лісі.

Вибачте, мушу бігти!..

2

Тут, де ми живемо нині, так важко зрозуміти, що, коли і як відбувається! Ми постійно кудись поспішаємо й переїжджаємо.

Ми — це я (тобто Бе-Зе), Влада та її мама. А ще велика валіза, два наплічники і два пластикові пакети. Пакетам, до речі, найгірше. Вони вже стерлися й надірвалися.

5

Я потрапив у це товариство випадково. Будьмо щирі, чистий записник не належить до речей найпершої потреби. Хоча це як для кого, звісно...

Якось одного лютневого ранку Владина родина прокинулася від звуку вибухів. Точніше, прокинулися Владині батьки. Швидко, не сперечаючись, вони заходилися пакувати валізу та наплічники. Влада прокинулася пізніше від наступних вибухів, які лунали вже ближче. На той час усе вже було майже спаковано. Мама дозволила Владі взяти одну іграшку та одну книжку.

— На скільки ми їдемо? — уточнила сонна Влада.

— Невідомо, на скільки, — знервовано відповіла мама.

«Як можна взяти лише *одну* книжку на *невідомо скільки?*» — хотіла обуритися Влада. Однак не сказала нічого. Бо то був не той ранок, щоб сваритися з мамою. Звук вибухів ще досі гримів у вухах.

Тож дівчинка мовчки засунула в наплічник ведмедя, динозавра, синьошкіру ляльку та їжачка на ім'я Юда. (Його Владі подарували, коли вона ще не вимовляла звука «р».) Далі поклала в наплічник мене, а потім кілька книжок. Яких саме, я не бачив, бо лежав у купі одягу та іграшок.

За хвилинку я почув обурений голос Владиної мами:

— Я ж бо казала, *одну* іграшку та *одну* книжку. Я дістаю все зайве!

6

Не зволікаючи ні хвилини, я втягнув живота й ковзнув на дно наплічника. Дуже пощастило, що боки в мене глянцеві. Таким чином я лишився на борту. Тобто в наплічнику. На борту наплічника!

eprasa.pl 43c915a3fd

Юлія КАМІНСЬКА
Фото з сайту Національного музею історії України

Королева сцени і заручниця часу

Актриса, чиє життя цілком нагадувало драматичне кіно. За 88 років, які відвела їй доля на особисту драму, вона зіграла понад 200 ролей у театрі та понад 20 у кіно. Королева драми – це Наталія Ужвій.

Народилася майбутня актриса на Волині у невеличкому містечку Любомль 8 вересня 1898 року (за офіційними даними). Однак архіви фіксують інший рік її народження – 1890-й. Цей факт з'ясувався, вже коли Наталія Михайлівна була досить відомою. Як справжня жінка, та ще й акторка, вона не могла обійтись без інтриги-таємниці: «Знаєте, всі вже звикли, що мені стільки років, тож нехай залишається так, як є».

Дівчинка була найстаршою серед дітей у родині: вона мала ще п'ятьох братів та двох сестер. Жили дуже скромно. У пошуках роботи батько вирушив до Польщі, під Варшаву, де у селищі з метафоричною назвою Брудно (нині це частина одного з районів Варшави) оселилася вся багатодітна родина. Батько працював на залізниці, тож і Наталія отримала тут початкову освіту – навчалася спочатку у залізничному, потім у міському училищі. Але через постійний брак коштів не змогла закінчити навчання. Влаштувалася працювати швачкою – мама ще змалку вчила доньку шити. Ці навички неодноразово ставали у пригоді вже у сценічній царині, коли молода актриса самотужки виготовляла собі елементи костюмів та аксесуари. Водночас Наталія виявляла інтерес до навчання, багато читала, розчинялася у глибинах української мови, поезії, пісні – займалася самоосвітою. Зацікавилася театром, коли почала відвідувати вистави на фестивалях мистецтв у Брудно. 1912 року сім'я повернулася в Україну. У 16 років Наталія склала іспит на звання сільської вчительки і почала вчителювати.

Перші кроки на сцені

З початком Першої світової війни родина переїхала до Золотоноші (нині райцентр на Черкащині). Тут Наталія познайомилася зі своїм першим чоловіком, актором-аматором Григорієм Дробницьким. Однак ця сторінка її біографії була не надто вдалою та залишилась утаємниченою. Вперше спробувала себе як актриса у самодіяльному театрі, зігравши квартирантку в п'єсі Габріелі Запольської «Мораль пані Дульської». Спроба виявилася вдалою, відтак у 1922 році Наталія Ужвій потрапила на стажування до Києва. Так розпочалось її акторське життя, сповнене доленосних зустрічей, неочікуваних поворотів, тріумфальних злетів та гіркоти розчарувань. Одним з подарунків долі була зустріч з режисером Іваном Мар'яненком, який став хресним батьком її творчості, відчинив для початківиці театральні двері і залаштунки. Завдяки йому юна акторка потрапила в допоміжний склад Київського українського драматичного театру імені Тараса Шевченка (нині театр імені Лесі Українки). У 1925 та 1926 роках стала провідною актрисою Одеського драматичного театру. Це вже був остаточно професійний вибір. Попри те, що жилося дуже сутужно матеріально, Наталія завжди мала вишуканий вигляд, сама шила одяг, обожнювала капелюшки. Її пристрастю також були парфуми – вона любила змішувати декілька ароматів, щоб отримати новий неповторний шлейф.

Харківський період

1926 року для Наталії Ужвій розпочався новий, харківський період. Зі своїм другим чоловіком, Михайлом Семенком – епатажним і скандальним поетом Розстріляного відродження, Наталія познайомилася під час зйомок фільму «Тарас Шевченко». Їхній союз називали «шлюбом красуні й чудовиська». Емоційно неврівноважений Семенко часто влаштовував п'яні бешкети, міг підняти руку на дружину. Попри це, у подружжя народився син Михась. Родина жила у горезвісному будинку літераторів «Слово», більшість мешканців якого було репресовано радянською владою. Шлюб протримався 10 років. Семенко відчував, що національну ідею нищать жорстоко й цинічно. Його все частіше охоплювали розпач та зневіра, алкоголь допомагав притупити весь цей біль. 1936 року вони нарешті розлучилися, а 1937 року у сталінських катівнях обірвалося життя Семенка.

У 1926 році Лесь Курбас запросив акторку до свого театру «Березіль». У цей період Наталія дуже потужно працювала, її репертуар поповнився новими й головними ролями. Поряд були такі корифеї, як Гнат Юра, Амвросій

eprasa.pl 43c915a3fd

Бучма, Сергій Параджанов. Талантом Наталії Ужвій захоплювалися поет Павло Тичина, кінорежисер Сергій Параджанов, англійський письменник Джон Бойнтон Прістлі та навіть американський президент Франклін Рузвельт. Під керівництвом Леся Курбаса примадонна театру «Березіль» працювала упродовж десяти років.

Її гра була настільки реалістичною, що глядач сприймав образ актриси та її героїнь як одне ціле. Наталії вдавалося розкрити душевні переживання героїнь, вона не просто грала, а наповнювала кожного персонажа своїми почуттями, вдихала нові ноти життя. Її серце завжди билося у ритмі ролей, воно кохало, палало пристрастями й ненавистю, розривалося від розпачу і знов оживало, щонайменшу емоцію пропускала Ужвій через свою душу. Це був справжній творчий злет. Однак доля вже готувала для неї чергові болючі випробування.

Вибір без вибору

Маючи неймовірну популярність і шану, актриса опинилася в заручниках сталінського режиму, який нещадно і методично «вилучав» із суспільства небажаних і неблагонадійних. Почастішали арешти і розстріли. До Наталії Ужвій приходили «спеціальні» люди, ставили запитання щодо Леся Курбаса, були незадоволені тим, що він «завів театр на політично-ідеологічні манівці». Нагадали їй про долю колишнього чоловіка Михайла Семенка, а також не забули й про сина «ворога народу». Це були страшні часи гри у піжмурки з долею, коли потрібно було робити вибір без вибору, коли було надто важко залишатися чесним навіть із самим собою. Попереджали, шантажували і залякували – цими відпрацьованими до автоматизму прийомами діяли поплічники режиму. Наталію шантажували через маленького сина Михайлика, казали, що віддадуть його до інтернату, а її вишлють до Сибіру. Вона була змушена разом з іншими акторами театру «Березіль» підписати лист-наклеп проти свого наставника і вчителя – Леся Курбаса. До кінця днів вона картала себе за цей вчинок і несла тавро «зрадниці»... Пізніше, каючись, писала: «Лесь Курбас і Гнат Юра – це основа моїх знань, моєї майстерності». Загалом з усієї трупи (67 акторів) на захист режисера тоді стали лише три особи. Після розстрілу Курбаса Ужвій вдалося зберегти добрі стосунки з його дружиною Валентиною Чистяковою, яка віднайшла в собі сили не керуватися суто емоціями. Вони продовжували листуватись як давні добрі подруги, розуміючи увесь цинізм часу та абсурдність обставин, де кожен був затиснутий у металеві лещата.

Одного зловісного дня 1937 року, повернувшись із театру, актриса знайшла у дверях записку: «Зі мною сталася велика неприємність... мене затримали органи НКВС... твій Євген». Через декілька місяців на іншому шматочку паперу прочитала: «Пишу тобі із в'язниці... Назар». 20 років розшукувала Наталія Михайлівна сліди своїх братів. Зрештою, отримала суху і казенну відповідь, яка полегшення не принесла: «Реабілітовано повністю через відсутність вини».

Театральна драма довжиною в життя

У 1936 році акторка перейшла до Київського драматичного театру імені Івана Франка, де працювала поруч з Гнатом Юрою, Юрієм Шумським, Амвросієм Бучмою. За період роботи у театрі Наталія Ужвій зіграла десятки ролей у виставах за творами Вільяма Шекспіра, Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, Івана Карпенка-Карого, Ольги Кобилянської, Миколи Куліша. Театру Франка вона віддала 50 років. Після жорстоких випробувань в особистому житті доля подарувала Наталії Ужвій справжнього друга, люблячого і турботливого чоловіка Євгена Пономаренка, який був колегою по сцені і упродовж років захоплювався талантом недосяжної примадонни. Актор був на 11 років молодший за свою обраницю, тому вирішили не одружуватись офіційно (за тодішніх часів такі шлюби наражалися на жорсткий осуд).

У кіно широке визнання їй принесла стрічка «Райдуга», яка 1944 року отримала Головний приз асоціації кінокритиків США і Вищу премію газети «Daily News» «За кращий іноземний фільм в американському прокаті 1944 року». Цього ж року Наталія Ужвій стала народною артисткою.

У 1951 році Наталія Ужвій пережила найтяжчу трагедію свого життя – її син Михась помер від менінгіту у віці 24 років. Він був студентом п'ятого курсу факультету міжнародних відносин. Мало не збожеволівши від горя, намагалася накласти на себе руки. Але театр став рятівним колом, вона поринула в роботу, щоб заглушити біль. Тоді вона буквально жила сценою і на сцені. «Я вся в театрі, коли в мене немає вистави, я одразу никну, в'яну й сама собі стаю непотрібною», – говорила Наталія Ужвій.

Вона часто бувала за кордоном. Належала до митців радянської України, які були ніби обласкані владою. Відвідала Францію, Чехію, Польщу та інші країни. Водночас за нею пильно стежили органи, щоб не залишилася там. «У мене така складна біографія, стільки гірких перемін у ній. Коли чуєш про людину: улюбленець долі, не вірте. Доля нікого не пестить. Водночас за невтомність зусиль у досягненні мети, за стійкість нагороджує», – так казала актриса про свої здобутки. Свого часу Богдан Ступка згадував: «Я завжди відчував її підтримку, що дуже важливо для молодого артиста». Актриса Наталія Сумська розповідала, що саме Наталія Ужвій допомогла їй зробити перші кроки на знімальний майданчик (саме шукали актрису на роль Наталки Полтавки). У Наталії Ужвій запитали, де шукати акторку на головну роль. На що Ужвій відповіла: «А навіщо вам шукати? Ось вона стоїть». Сумську відразу запросили на зйомки. Ужвій багатьом допомагала як голова Українського театрального товариства (тепер Національна спілка театральних діячів України), як відома особистість і просто як мудра жінка.

За свої 88 років, наповнених тріумфальними гучними театральними злетами і болісними особистими падіннями-трагедіями, Наталія Ужвій пройшла справжню «радянську м'ясорубку», але зуміла залишитись людиною. Страшна хвороба рак забрала в неї життя 29 липня 1986 року. Євген Пономаренко був поруч до останньої хвилини. Поховано актрису на Байковому цвинтарі. Чоловік пережив акторку на вісім років, помер також від раку, заповів поховати його поруч із коханою.

Ім'ям Наталії Ужвій названо вулиці у Києві, Харкові, Черкасах, Луцьку, Володимирі та Любомлі. На будинку по вулиці архітектора Городецького 17/1 (де мешкала актриса останні роки життя) встановлено меморіальну дошку. Іменем Наталії Ужвій названо Будинок ветеранів сцени у Пущі-Водиці. ●

eprasa.pl 43c915a3fd

Адам ВЕВЮРКА
Текст написано говірком с. Нова Весь
Фото надані автором статті/ авторка - Зоя Лукашик

7 Фестіваль «Kto siedzi na miedzy» у Лігниці

Од 7 до 9 вересня в центрі лігницкого ринку проходило свято вулиці – Іменини Найсьвятішої Марії Панни. На святі тим проходив ціж 7 Фестіваль «Kto siedzi na miedzi». Чом про те пишу? Там виступалі наши ансамблі.

Але так од початку ішли святкуваня іменин той вулиці. В пятницю і в суботу било 23 свято ковалі, де тоти майстри з цілой Польщи бороли ся о нагороду Срібні Ключи Лігниці. В тим році іщи бив тот конкурс прикрашени нічним показом кутя желіза. В конкурсі тим можна било ціж покоштувати випечених хлібів, котри привезли тоти ковалі з цілой Польщи. Чом пишу про тот конкурс? Згадую парунадцет років назад, як і лемки стартувалі в тим конкурсі. А тоти лемки мі особисто билі близкі, бо то бив мій стрико Павло Вевюрка та вуйко Васко Шаршонь. Билі то іщи ковалі з Новівси. Памятам, як на тим конкурсі мусілі молотками заграти мелодію на ковадлі. А заграли чудово барз по-лемківски та по-нововески. На жаль, іх юж не ма гев на Землі, та вірю, што куют в небесній кузьні минулу історію новівсяньских ковалі...

В суботу на лігницким ринку било барз дуже люди. Виступали різни відоми ансамблі, а зірком била відома в Польщи Кая.

Для нас найвекше тепло внесла неділя, де власьні бил 7 фестіваль «Kto siedzi na miedzi».

eprasa.pl 43c915a3fd

На сцені виступили фолькльористичні ансамблі з тзв. землі Zagłębia Miedziowego. Медже ансамблямі на сцені билі ціж наши – господар «Кичера» та «Розтока» з Рудной і «Криштал» з нашой лігницькой школи. Барз тепло било видіти, як пані з «Розтоки» скоро обступілі стів нашой школи, де можна било купити «вшитко» народне і вишиване. Те вказує, як велький маме в собі магнетизм до свого. Ансамблі наши, як все, виступілі чудово. Так, смотрячи як вчитель в нашій школі, мушу написати, што для молоді з той школи барз дуже значит, што могли ся вказати та будити танцями усміх Лігничан, не лем наших. Тут треба подякувати для кєрівника ансамбля «Криштал» пані Зойі Лукашик, што вміє пригорнути до ансамбля молодь та творити високий артистичний рівень. Велька ціж подяка для пана Юрія Стариньского. Якби не Ви, нас би не било на тим фестівалі. Так, што так просто – Боже заплат. Думам, што то не останні наши дороги вспівпраці та віри, што добро і красу твориме для наших вспільних світів, котри нам не чужи, а барз близкі. ●

Нагорода для квартальника «Ватра»

Редакція лемківського квартальника «Ватра» отримала нагороду «Сторож пам'яті», яку признає Українське історичне товариство. Нагороду під час V Міжнародної історичної конференції в Перемишлі отримали головна редакторка видання Анна Буковська та голова Об'єднання лемків – Григорій Трохановський *(на фото)*.

Фото Павла Лози

РЕЦЕНЗІЇ

Анастасія Пристая,
«Треба трошки потерпіти.
Медичні хроніки».
Віхола, 2024 – 304 с.

Дарина ПОПІЛЬ

Українська медицина з тильного боку

Немає, мабуть, нічого цікавішого та досі до кінця незвіданого, ніж людський організм, як і немає нічого більш суперечливого та мінливого, як медицина. Заглянути за лаштунки сучасної української медицини з усіма її плюсами та мінусами, складнощами та здобутками нам дозволяє українська проктологиня Анастасія Пристая. Трішки міцних нервів знадобиться, терпіння точно ні – адже книга читається на одному диханні.

Опісля повномасштабного вторгнення багато українців виїхали за кордон. Перше, на що всі почали нарікати: закордонна медицина. А докладніше, те, що важко записатись на прийом до лікаря, до профільних спеціалістів, а то й взагалі іноді треба чекати довгими місяцями. Українці по всьому світу почали ностальгійно ідеалізувати українські медичні реалії, де до потрібного лікаря можна потрапити досить швидко. Ось, зокрема, про такі ситуації і пише авторка. Розвінчує певні догми і стереотипи, пояснює, що те, що можемо швидко потрапити до лікаря в Україні, це не завжди нам на руку. Нерідко з медичних закладів випускається надто багато медиків, але далеко не всі вони є кваліфікованими лікарями, тому що медична освіта в Україні явно потребує ребрендингу. Тож, якщо ми швидко потрапимо до потрібного нам спеціаліста, це ще далеко не означає, що потрапимо до хорошого, такого, що поставить нам вірний діагноз та призначить адекватне лікування. Загалом авторка пише й про те, що, на жаль, рівень української медицини багато в чому відстає від закордонної, багато лікарів досі працюють за старими радянськими схемами, не оновлюють своїх знань, ігнорують найновішу світову інформацію, яка є необхідною для того, щоб надавати якісні медичні послуги.

Проте, проктологиня концентрується і на позитивних сторонах української медицини. З власного досвіду вона розповідає про те, що хоча в Україні є досі багато «світил» (власне, лікарів радянського вишколу, що вважають себе настільки досвідченими і розумними, що пацієнти мають на них молитись), але є також багато лікарів іншого типу. Таких, що постійно працюють над самовдосконаленням та саморозвитком, вкладають у свої знання та працю багато ресурсу, часу, коштів, їздять на закордонні конференції, вивчають найновіші дослідження.

18.

eprasa.pl 43c915a3fd

Продовження з 17 сторінки

Дуже цікавим та корисним було довідатись про те, що, на жаль, багато лікарів недобросовісно виписують пацієнтам абсолютно бездарні пігулки, які зовсім не лікують, а навіть можуть нашкодити. Відбувається так через те, що лікарі хочуть нормально заробляти, а отже, йдуть на співпрацю з фармакологічними компаніями, які часто керуються знову ж таки лише бажанням прибутків. Компанії розкручують якийсь новий «фуфломіцин», лікарі його активно радять своїм пацієнтам. У підсумку – люди тратять великі кошти і не отримують бажаного результату.

Мабуть, найцікавішими у книзі будуть описи нетипових випадків пацієнтів. Деякі – ну дуже абсурдні, кумедні, а подекуди страшні та навіть гидкі. Тож, якщо ви вразлива людина, такий контент може вас дещо шокувати. Оскільки спеціалізація Анастасії – проктологія, проблеми, з якими до лікарки приходять люди, доволі «глибокі» у прямому та переносному значенні слова.

Виявляється, багато людей думають, що їхня дупця – це місце для експериментів і шукають пригод на свої задочки.

Іншим важливим посилом авторки є те, як важливо не боятись вчасно звернутись за медичною допомогою. Проктологиня зазначає, що величезна кількість сучасних українців та українок досі вважають, що проктологічні проблеми – це щось таке, що не годиться виносити поза межі власної вбиральні. Люди роками терплять, наприклад, болючі геморої, які доводять їх до трагічного стану, іноді навіть загрози життю, адже звернутись до лікаря на огляд було соромно. Авторка закликає не ігнорувати тривожних сигналів, берегти свою дупцю змолоду і приділяти її здоров'ю стільки ж уваги, як й іншим життєво важливим органам. Сучасна медицина воістину навчилась творити чудеса: пересаджувати серця та інші органи, робити шедевральні пластичні операції. Але ось, якщо дуже сильно постраждав анальний сфінктер, виявляється, його відновити повністю неможливо. У певних, особливо тяжких випадках пацієнтам до кінця життя доводиться жити з калоприймачем. Тож особиста гігієна, планові огляди, правильне харчування та фізична активність – це базові речі, які ми маємо виконувати, щоб бути здоровими з ніг до голови у всіх місцях, навіть дуже таємничих та делікатних.

Наступний важливий момент книги – це те, що авторка піднімає питання місця жінки в сучасній медицині. Виявляється, досі безліч медиків, а також і пацієнтів, вважають, що молодій жінці не місце в такій «серйозній» галузі медицини, як хірургія, зокрема проктологічна хірургія. Досі працюють старі класичні схеми, розроблені таким чином, аби не пускати жінок на хірургічні посади або ж максимально ускладнити їм цей процес. Та й самі пацієнти, особливо старшого покоління, мислять стереотипно та обмежено, чомусь вважаючи, що жінка не може бути доброю хірургинею.

На своєму шляху затята лікарка подолала безліч перешкод та перепон. Її впертість, ентузіазм, віра в свою мрію допомогли їй працювати за омріяним фахом, вести свій блог, допомагати людям. Але далеко не кожен є таким цілеспрямованим, енергійним, сильним. Сумно подумати, скільки талановитих жінок-медикинь в Україні, мабуть, передчасно зійшли з дистанції до своєї мрії, не витримавши сексизму, тиску, ейджизму.

Анастасія Пристая також розглядає у своїй книзі таку непросту річ, як етика спілкування поміж лікарем та пацієнтом. Розповідає на власному прикладі, як іноді важко балансувати у цій справі. Як часто люди переступають межі розумного і думають, що лікар – це якийсь робот без власного життя, права на сон та відпочинок. Лікарка неодноразово підкреслює, медики – не суперлюди, це такі ж люди, як і ми з вами. Вони втомлюються, можуть помилятись, мають свої сильні та слабкі сторони.

Наостанок варто підкреслити, що «Треба трошки потерпіти» – це книга про складні теми, проте написана неймовірно легко, з гумором та емоціями. Ми довідаємось багато про різноманітні чудернацькі випадки госпіталізації та лікувань. Але також почерпнемо немало корисного загалом на тему медицини в Україні. Наприклад, будемо тепер більше обачними з ліками, які нам виписують лікарі або ж лишній раз провіримо приватні клініки, що пропонують одноденні операції диволазерами, після яких пацієнти потрапляють у лікарню з важкими травмами.

Інформація – це наша зброя. «Треба трошки потерпіти» – це дуже багато корисної інформації, але й також людських історій, що проймають до кісток. ●

eprasa.pl 43c915a3fd

З болем та смутком повідомляємо, що
12 вересня 2024 року у варшавському монастирі отців василіан
після довгої та важкої хвороби упокоївся на 76-му році життя

Владика Василь Ігор Медвіт ЧСВВ

Уродженець Перемишля, колишній член чоловічого хору «Журавлі», монах-василіанин,
парох парафій у Банях-Мазурських та Круклянках,
протоігумен василіанської містопровінції Покрова Пресвятої Богородиці у Польщі.
Від 1994 року єпископ УГКЦ в Україні: єпископ-помічник Блаженнійшого Патріарха Мирослава кардинала Любачівського та Любомира Гузара, екзарх Київсько-Вишгородський, Апостольський візитатор для українців греко-католиків у Казахстані та Середній Азії, опісля помічник Донецько-Харківського екзархату.
Служив Богу та Україні ціле життя!
Владико Василю, вимолюй в Бога Перемогу та Благословення для України та нашого Народу!
Вічна Йому пам'ять!

Від імені Головної управи ОУП,
Мирослав Скірка

З 21 по 27 жовтня 2024 року у Варшаві пройде Ukraina! 9. Festiwal Filmowy, єдиний в Польщі фестиваль, присвячений українському кіно. Покази відбудуться у кінотеатрах «Кінотека», «Атлантик» та Центрі кінокультури ім. Анджея Вайди. Також з жовтня по грудень Ukraina! 9. Festiwal Filmowy пройде в інших містах Польщі, а з 1 по 17 листопада 2024 року фестивальні фільми будуть доступні онлайн на платформі MEGOGO.PL.

Під час фестивалю буде представлено близько 60 фільмів, серед яких найновіші українські художні, документальні, короткометражні та анімаційні стрічки, а також картини, що здобули нагороди на міжнародних фестивалях. Фільми оцінюватиме професійне журі, до складу якого увійдуть кіноексперти з Польщі та України.
Цього року фестиваль включає три основні конкурсні секції: документальних, ігрових та короткометражних фільмів. Однією з родзинок програми стане секція, що має на меті познайомити глядачів з багатою культурою, історією та сучасною долею кримських татар. Тут відбудеться показ фільму «Додому» режисера Нарімана Алієва, що розповідає зворушливу історію батька і сина, які повертаються до Криму після анексії півострова росією, щоб поховати свого старшого сина відповідно до мусульманських традицій. Глядачі також матимуть нагоду побачити архівні відео та фільми минулого століття, які документують повсякденне життя, традиції та ландшафти Криму. Ці унікальні матеріали з фондів Центру міської історії у Львові є цінним свідченням історії Криму та кримських татар, а секція фестивалю є особливо актуальною з огляду на 10-ту річницю анексії та 80-ті роковини депортації кримських татар.
Фестиваль також передбачає широкий спектр супутніх заходів. Програма включатиме зустрічі з митцями, три дискусії – про кримських татар, російську пропаганду та українську і білоруську меншини в Польщі, а також дві виставки: фотографій Каріни Бендковської та плакатів Івони Ціхи. Для молодшої аудиторії заплановані майстер-класи та анімація, а для любителів музики – концерти. Крім того, два фільми будуть доступні з аудіодескрипцією та субтитрами для людей із вадами слуху, щоб зробити фестиваль доступним для якомога ширшої аудиторії. Організатори анонсують участь близько 50 гостей з України та Польщі, серед яких актори, режисери, продюсери та журналісти.
Сучасне українське кіно, яке покажуть під час фестивалю, стосується тем дорослішання, соціальних змін, ідентичності та війни, про які у світі говорять дедалі менше. Українські кінематографісти, попри труднощі з фінансуванням, продовжують створювати фільми, які зворушують та розважають, вони експериментують і навіть звертаються до наукової фантастики під час боротьби за свободу та право на існування своєї країни та української культури.
Кінофестиваль Ukraina! 9. Festiwal Filmowy – це унікальна можливість познайомитися та зрозуміти сучасне українське кіно та культуру, які продовжують процвітати всупереч величезним труднощам.

Наше Слово **Adres:** Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10, +48 510-162-854, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: pełniący obowiązki redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Olena Humeniuk (Kijów), Adam Wiewiórka (Legnica), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).
Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: http://ukraincy.org.pl **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo" **Druk:** Drukarnia „Efekt". Nakład 2000 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.
Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292
Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,
Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa" wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo" dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

eprasa.pl 43c915a3fd

Управа Мазурського Відділу Об'єднання Українців у Польщі і Греко-Католицька Парафія пп. Пресвятої Тройці в Гіжицьку
запрошують на

XXIII Міжнародні Концерти Церковної Музики 2024

5.10.2024р. СУБОТА

16.00. Греко-католицький храм у ВЕНГОЖЕВІ. Концерт за участю:
Хору Собору Св. Пророка Іллі ПЦУ *з Дубна (Україна),* ***Хору „Благовіст" Греко-Католицької парафії*** *з Криниці-Здрою (Польща),* ***Капели Бандуристок „Струни серця" ЛФККіМ*** *м. Львів (Україна),* ***Камернного хору „Новенна" ВДМШ*** *м. Стрий (Україна),* ***Ансамблю Пісні та Музики „Сокіл" КМЦ*** *м. Яворів (Україна),* ***Хору духовенства Дубенського благочиння ПЦУ*** *з Дубна (Україна),* ***Чоловічого хору „Дзвін" ЛНУВМіБ*** *м. Львів (Україна).*

18.00. Греко-католицький храм у ГІЖИЦЬКУ. Концерт за участю:
Хору Собору Св. Пророка Іллі ПЦУ *з Дубна (Україна),* ***Хору „Благовіст" Греко-Католицької парафії*** *з Криниці-Здрою (Польща),* ***Капели Бандуристок „Струни серця" ЛФККіМ*** *м. Львів (Україна),* ***Камернного хору „Новенна" ВДМШ*** *м. Стрий (Україна),* ***Ансамблю Пісні та Музики „Сокіл" КМЦ*** *м. Яворів (Україна),* ***Хору духовенства Дубенського благочиння ПЦУ*** *з Дубна (Україна),* ***Чоловічого хору „Дзвін" ЛНУВМіБ*** *м. Львів (Україна)*

6.10.2024р. НЕДІЛЯ

9.00 Греко-католицький храм у БАНЯХ МАЗУРСЬКИХ. Свята Літургія і концерт за участю:
Хору духовенства Дубенського благочиння ПЦУ *з Дубна (Україна)*

10.00 Греко-католицький храм у ВЕНГОЖЕВІ. Свята Літургія і концерт за участю:
Ансамблю Пісні та Музики „Сокіл" КМЦ *м. Яворів (Україна)*

10.00 Греко-католицький храм у ВИДМІНАХ. Свята Літургія і концерт за участю:
Хору ім. Івана Павла II Римо-Католицької парафії *з Видмін (Польща)*
Чоловічого хору „Дзвін" ЛНУВМіБ *м. Львів (Україна)*

10.30 Римо-католицький храм у ВІЛЬКАСАХ. Концерт за участю:
Хору Собору Св. Пророка Іллі ПЦУ *з Дубна (Україна)*
Капели Бандуристок „Струни серця"ЛФККіМ *м. Львів (Україна)*

11.30 Греко-католицький храм у КРУКЛЯНКАХ. Свята Літургія і концерт за участю:
Камернного хору „Новенна" ВДМШ *м. Стрий (Україна)*

12.00. Греко-католицький храм у ГІЖИЦЬКУ. Архиєрейська Свята Літургія і екуменічна молитва – Панахида за полеглих захисників України в російсько-українській війні (з 2014 року донині) за участю:
Хору „Благовіст" Греко-Католицької парафії *з Криниці-Здрою (Польща)*

16.00. Євангельсько-аусбурський храм у Гіжицьку. ГАЛА-КОНЦЕРТ

За участю:
Органістки Мартини Лукашевіч з Костела Євангелицько-Аугсбурського *у Гіжицьку (Польща)*
Хору Собору Св. Пророка Іллі Православної Церкви України *з Дубна (Україна)*
Хору „Благовіст" Греко-Католицької парафії *з Криниці-Здрою (Польща)*
Капели Бандуристок „Струни серця" Львівського фахового коледжу культури і мистецтв *м. Львів (Україна)*
Хору ім. Івана Павла II Римо-Католицької парафії *з Видмін (Польща)*
Камернного хору „Новенна" Викладачів Дитячої музичної школи *м. Стрий (Україна)*
Ансамблю Пісні та Музики „Сокіл" Культурно-мистецького центру *м. Яворів (Україна)*
Хору духовенства Дубенського благочиння Православної Церкви України *з Дубна (Україна)*
Хору „Дзвін" Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологійі *м. Львів (Україна)*

Почесний патронат:
Високопреосвященний Аркадій Трохановський Владика Ольштинсько - Гданський

Зреалізовано завдяки дотації та Співфінансується з фондів:
Міністра Внутрішніх Справ і Адміністрації, Самоврядування Вармінсько-Мазурського Воєводства, Гіжицького Повіту, Гміни Видміни, Гміни Гіжицько, Гміни Венгожево, Гміни Круклянки, Венгожевського Повіту, Гміни Бані Мазурські і приватних спонсорів.

Співфінансується з бюджету міста Гіжицько у розмірі 17000,- зл.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
Warmia Mazury
Gizycko
Gmina Banie Mazurskie
Powiat Węgorzewski
Patronat Medialny:
TVP 3 Olsztyn
Polskie Radio Olsztyn
Nasze Słowo
gazeta Olsztyńska.pl

eprasa.pl 43c915a3fd